

Муздалифада | Фикҳ дарслари (367-дарс)

19:00 / 19 февраль 169

Қуёш ботганда Муздалифага келади. Унинг Водий Муҳассардан бошқа ҳамма ери мавқифдир.

Аллоҳ таоло:

عِنْدَ اللَّهِ فَأَذْكُرُوا عَرَفْتِ مِّنْ أَفْضَلِمْ فَإِذَا

الْحَرَامِ الْمَشْعَرِ

«Арафотдан қайтиб тушганингизда Машъарул Ҳаромда Аллоҳни зикр қилинг», деган (Бақара сураси, 198-оят).

Арафотдан қайтиб тушиш қуёш ботгандан сўнг бошланади.

Оятда «Машъарул Ҳаромда Аллоҳни зикр қилинг», дейилмоқда. Машъарул Ҳаром эса Муздалифа деганидир. «Машъар» «очиқ аломат» дегани. Муздалифанинг бу ном билан аталиши у Ҳарам ҳудудида бўлганидандир. «Муздалифа»нинг маъноси «яқинлашиш» бўлиб, ҳожилар у ерга тушганларида Байтуллоҳга яқинлашадилар.

Шом ва хуфтон намозларини бир азон ва бир иқома билан хуфтон вақтида ўқийди.

Имом Зуфар, Тоҳовий ва бошқалар «Бир азон, икки иқома билан», деганлар.

Агар шомни олдин адо этган бўлса, тонг отмасдан туриб қайта ўқиб олади.

Бирор киши шомни Арафотдами ёки йўлдами, ўқиб олган бўлса, Муздалифага келгандан сўнг, тонг отмасдан олдин қайта ўқиши лозим.

???? ?????????? ??? ???? t? ?????: ?????

???????? ???? ???? ???? ?????????? ??????????

???? ?????????? ?????? ?????? ??????????????

???????? ?????????? ?????? ?????????????? ?????? ??????????

????????????? ??????????: ?????????????? ?? ? ????????

???????? ?????????: «????????????? ??????????????».

????????????? ?????????? ?????? ?????????????????????? ??????????

????????????????? ?????????????? ?????????????????? ??????

????????? ?????????????? ?????????? ????????????????

????? ?????????? ?????? ?????????????? ?????????????? ???

????????????????? ?????? ?????????????? ??????????????????

????????????? ?????????? ?????????? ??????????????????. ??????????

????????????????? ?????????? ??????????????????????.

Усома ибн Зайд розияллоху анхудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васаллам Арафотдан қайтдилар. Ул зот икки тоғ орасига келганларида тушиб, таҳорат ушатдилар. Сўнгра таҳорат қилдилар-у, яхшилаб қилмадилар. Мен у зотга:

«Намоз», дедим.

«Намоз олдингда», дедилар ва уловга миндилар.

Муздалифага келганларида тушиб, яхшилаб таҳорат қилдилар. Сўнгра намозга иқома айтилди. Ул зот шомни ўқидилар. Кейин ҳар бир инсон туясини ўз жойига чўктирди. Сўнг хуфтонга иқома айтилди. Бас, у зот уни ўқидилар. Иккисининг орасида бирор нарса ўқимадилар».

Бешовларидан фақат Термизий ривоят қилмаган.

Кейин бомдодни тонг қоронғисида ўқийди.

????? ?????? ?????????????? t? ??????: ??? ???????????

????????????????? ?????????? ?????????? ?????????????? ???????????????

????? ??????? ????????? ????????????? ???????

???????????????? ??????? ??????? ??????????????

???????????????? ????????????? ????????????? ???????

???????????????? ????????????? ?????????????????.

Ибн Масъуд розияллоху анхудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоху алайҳи васалламнинг ҳеч бир намозни вақтидан бошқада ўқиганларини кўрмадим. Илло, икки намозни - шом ва хуфтонни жамлаганлар. Ўша куни бомдодни ҳам эртароқ ўқидилар».

Учовлари ривоят қилишган.

Яъни Набий соллаллоху алайҳи васаллам Арафотдан қайтганларида шом ва хуфтон намозларини жамлаб ўқиганлар. Ўша куни у зот соллаллоху алайҳи васаллам Муздалифада тунаб қолиб, Бомдод намозини ҳам одатдагидан эртароқ ўқиганлар.

Сўнгра вуқуф қилади ва дуо қилади.

Муздалифада туришни бажаради. Такбир, таҳлил, салавот айтади ва истаганича дуо қилади.

???? ????????? t? ?????? ??? ????????? ????????????? ??????

????????? ??????????????: ?????? ????????????? ?????????? ??????

????????? ??????? ????????????? ????????????????? ?????????? ??????????

?????????? ?????????? ?????????? ?????? ???????????
????? ??????????? ??????????? ?????????????????? ??????
??????? ?????????????????? ??????? ?????? ???????????????
????????????????? ?????????????????? ??????????????????
????????????????? ?????????????????? ??????????????????
????????????????? ?????????? ?????????? ?????????????? ??????????
????????????? ??????????. ?????????? ?????????????.

Жобир розияллоҳу анхунинг Ҳажжатул вадоеъ ҳақидаги машҳур ҳадисларида жумладан қуйидагилар айтилган:

«Сўнгра Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам тонг отгунча ёнбошладилар. Ўзларига субҳ аён бўлганида азон ва иқома билан Бомдодни ўқидилар.

Кейин Қасвога миниб, Машъарул Ҳаромга келдилар. Қиблага қараб дуо қилдилар, такбир, таҳлил ва тавҳид сўзлари айтдилар. Тонг жуда ҳам ёришгунча шу ҳолда турдилар».

Муслим ривоят қилган.

Ҳанафий мазҳабига кўра, Муздалифада ҳайит куни фаждан кейин бир лаҳза бўлса ҳам туриш вожибдир.

Тонг ёришиб бўлганда Минога келади.

???? ?????????? ????? ?????????????? ??????????: ??????????
???????? t ??????? ?????????? ?????????????? ?????? ??????????
?????????: ?????? ?????????????????????? ?????????? ???
????????????????? ??????? ?????????????? ??????????????
?????????????????: ??????????? ?????????????? ??????????
????????????????? ?????????? ??????? ?????????????? ??????????????
????????????????????? ??????? ?????????????? ?????????? ?????? ??????????????
?????????????????. ?????????? ?????????????????? ?????????? ??????????????.

Амр ибн Маймун розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Умар розияллоҳу анҳу бомдодни Жам(Муздалифа)-да ўқиганида ҳозир бўлдим. Сўнгра у:

«Мушриклар то қуёш чиқмагунча тушмас эдилар ва «Сабийр ёрит!» дер эдилар. Бас, Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам уларга хилоф қилдилар», деди.

Кейин қуёш чиқишидан олдин (Муздалифадан) тушиб кетди».

Бешовларидан фақат Муслим ривоят қилмаган.

Сабийр – Муздалифа яқинидаги тоғнинг номи. Мушриклар Муздалифадан қуёш чиққанидан кейин тушишар эди. Унгача Сабийр тоғига нидо қилиб, унинг ёритишини сўрашар эди. Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам уларга хилоф қилиб, Муздалифадан қуёш чиқишидан олдин тушишни жорий қилдилар.

???? ?????????? ?????? ?????? ?????????? ??????????:
????????? ?????????? ?????????????? ?????????????? ??????????????
????????????????????????? ?????????? ?????? ?????????? ??????
????????????? ?????????????? ?????? ?????????? ?????? ??????????
????????????????? ?????????????? ?????????? ?????????????????? ??????????????????:
????????????????????? ?????????? ?????????????????????????? ?????????????? ??????????
????????? ?????? ?????????????? ?????????????????? ??????????
????????????????????????????? ??????????????. ?????????? ??????????????????????.

Оиша розияллоху анҳодан ривоят қилинади:

«Савда катта жуссали, секин қимирлайдиган аёл эди. У Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васалламдан Жамдан кечаси тушиб кетишга изн сўради. Бас, у зот унга изн бердилар. Қанийди, мен ҳам Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васалламдан Савда изн сўрагандек, изн сўраганимда».

Икки шайх ривоят қилишган.

Савда бинти Замъа онамиз розияллоху анҳо жуссалари катта бўлгани сабабли секин қимирлар эдилар. Шунинг учун тонг отгунча Муздалифада қолишлари машаққат туғдиришини ўйлаб, Набийимиз алайҳиссаломдан муддатдан олдин жўнаб кетишга рухсат сўраганлар. Бас, у зот Савда онамизга рухсат берганлар. Мана шу ҳадиси шариф жисмонан заиф кишиларга Муздалифадан эртароқ тушиш изни берилиши учун ҳужжат бўлган.

